

Algemene Raad-Verlenging stage

BESLISSING

Van de Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten inzake het beroep ingesteld door:

Mr. A en mr. B

tegen de beslissing van:

De Raad van Toezicht van de Orde van Advocaten in het arrondissement D d.d. 11 juni 2002 (verlenging stage ex artikel 9b lid 2 Advocatenwet).

Verloop van de procedure

1. Bij brief van 11 juni 2002 heeft de Raad van Toezicht D (hierna: Raad van Toezicht) aan mrs. A en B (patroon van mr. A) bericht dat de stageduur van appellante A in verband met een 36-urige werkweek van mr. A op grond van artikel 9b lid 2, eerste volzin van de Advocatenwet, met vier maanden verlengd dient te worden.
2. Op 19 juli 2002 zijn appellanten bij de Algemene Raad in beroep gekomen tegen het besluit van de Raad van Toezicht van 11 juni 2002.
3. De Algemene Raad heeft belanghebbenden conform artikel 7:16 Awb in de gelegenheid gesteld te worden gehoord. De openbare hoorzitting heeft plaatsgevonden op 27 september 2002. Bij deze hoorzitting waren op uitnodiging aanwezig appellanten, mr. C namens de Raad van Toezicht, de aan de voet van deze beslissing vermelde leden van de Algemene Raad en mr. J.M.C. ten Hoope, secretaris. Van de openbare hoorzitting is een verslag gemaakt, dat gelijktijdig met deze beslissing aan belanghebbenden zal worden toegezonden.
4. De Algemene Raad heeft kennis genomen van alle op de zaak betrekking hebbende stukken.

Standpunt van de Raad van Toezicht

5. Bij zijn beslissing tot verlenging van de stageduur van mr. A heeft de Raad van Toezicht zich gebaseerd op het volgende:

- Mr. A werkt 36 uur per week.
- Uit een brief van 1 mei 2002 die namens de portefeuillehouder Opleiding van de Algemene Raad aan de Raden van Toezicht is geschreven, blijkt dat de Algemene Raad zich bij de berekening van de stageduur op het standpunt stelt dat kan worden vastgehouden aan de 40-urige werkweek.

Nu mr. A 36 uur per week werkt, dient de stageduur van mr. A, met inachtneming van de brief van de Algemene

Raad van 1 mei 2002, conform het bepaalde in artikel 9b lid 2 (eerste volzin) Advocatenwet met vier maanden verlengd te worden.

Standpunt appellanten

6. Appellanten brengen de gronden van hun beroep als volgt naar voren:

- De Advocatenwet geeft noch een definitie van de volledige werkweek, noch van het werken in deeltijd.
- De Algemene Raad heeft de werkweek op oneigenlijke wijze afgeleid uit de Advocatenwet (artikel 8 lid 2 en artikel 9b lid 2, eerste volzin) en de Stageverordening 1988 (artikel 8 lid 2). Uit deze regelgeving, en ook verder uit de Advocatenwet blijkt niet dat een minimum werkweek van 20 uren dwingend logisch is gekoppeld aan een werkweek van 40 uren.
- De Raad van Toezicht koppelt de verlenging van de stageduur met maximaal drie jaren ten onrechte aan de minimumeis van 20 uren per week, en leidt daar ten onrechte uit af dat de werkweek 40 uur dient te bedragen. Het is volgens appellanten goed mogelijk dat de minimumeis van 20 uren bij een werkweek van 36 of 38 uur geldt.
- Afgezien van het bovenstaande geldt dat artikel 9b lid 2 Advocatenwet, tweede volzin bepaalt dat de duur van de Stage met ten hoogste drie jaren kan worden verlengd, indien de Raad van Toezicht van oordeel is dat de stagiaire nog niet over voldoende praktijkervaring beschikt. Een verplichting om de stage te verlengen, bestaat in dat geval niet voor de Raad van Toezicht.

Beoordeling van het beroep

Ontvankelijkheid

7. Appellanten zijn ontvankelijk in hun beroep, nu dit conform de artikelen 6:7, 6:8 lid 1, 3:41 en 6:9 Awb binnen zes weken na verzending op 11 juni 2002 van het bestreden besluit is ingediend.

8. Op grond van artikel 9b lid 5 van de Advocatenwet staat tegen het verlengen van de stageduur administratief beroep open bij de Algemene Raad.

Ten gronde

9. In onderhavig beroep is de vraag aan de orde of de Raad van Toezicht, gelet op de 36-urige werkweek van appellante A, al dan niet terecht de stageduur van appellante A heeft verlengd met vier maanden. Meer in het bijzonder is de vraag aan de orde of een werkweek van 36 uur als een volledige werkweek dient te worden aangemerkt.

Uitgangspunten Advocatenwet en Stageverordening 1988

10. Noch de Advocatenwet, noch de Stageverordening 1988 noemen expliciet hoeveel uren een volledige werkweek van een stagiaire omvat. De Algemene Raad is echter van oordeel dat uit verschillende artikelen uit de Advocatenwet en de Stageverordening 1988 is af te leiden dat is uitgegaan van een 40-urige werkweek. In onderlinge samenhang kunnen de volgende artikelen worden genoemd:

- Artikel 8 lid 3, Advocatenwet, laatste volzin: “Voor voorwaardelijk ingeschreven advocaten die in deeltijd werkzaam zijn, wordt het in de eerste volzin bedoelde tijdvak (= de periode van drie jaar waarin men voorwaardelijk ingeschreven mag staan tot het behalen van het opleidingscertificaat) verlengd, met dien verstande dat *deze verlenging niet meer dan drie jaar kan bedragen*”;
- Artikel 9b lid 2 Advocatenwet, tweede volzin: “Voorts kan de duur van de stage met ten hoogste drie jaren worden verlengd indien de Raad van Toezicht van oordeel is dat de stagiaire nog niet over voldoende praktijkervaring beschikt”;
- Artikel 8 lid 2 Stageverordening 1988, 2e volzin: “Dit aantal (= het aantal uren per week waarin de praktijk bij deeltijdwerk moet worden uitgeoefend) zal in geen geval minder zijn dan 20 uren per week”.

Bovengenoemde artikelen gaan er naar de mening van de Algemene Raad vanuit dat de stageduur bij werken in deeltijd niet meer dan verdubbeld mag worden ten opzichte van de normale stageduur van drie jaren, dat wil zeggen niet langer dan zes jaren mag duren. De minimeis van 20 uur van de Stageverordening sluit daarbij aan omdat een stagiaire bij werken in deeltijd tenminste 50% dient te werken, hetgeen neerkomt op een 40-urige werkweek bij een voltijdse werkweek.

11. Verdere steun voor het standpunt dat een volledige werkweek gedurende de stage (minimaal) 40 uur per week omvat, kan worden gevonden in de Nota van Toelichting bij artikel 8 van de Stageverordening 1988. Daarin wordt naar voren gebracht dat het onmogelijk wordt geacht om de advocatenpraktijk te leren uitoefenen indien minder dan een substantieel aantal uren per week wordt gewerkt. Om een zekere landelijke eenvormigheid te verkrijgen, is een minimumnorm aangegeven van 20 uren per week, waarmee tevens wordt voorkomen dat de stage een excessief aantal jaren voortduurt. De minimumnorm van 20 uur correspondeert volledig met de in de Nota van Wijziging voorgestelde aanvulling op artikel 8 Advocatenwet, erop neerkomend dat de verlenging van de stage, indien in deeltijd wordt gewerkt, maximaal drie jaar kan bedragen.

12. De Algemene Raad is op grond van het bovenstaande van oordeel dat als uitgangspunt bij de berekening van de stageduur van een 40-urige werkweek dient te worden uitgegaan.

Daarbij erkent de Algemene Raad dat de arbeidsmarkt onderhevig is aan veranderingen in de richting van verkorting van de werkweek, maar daarbij wordt uitdrukkelijk opgemerkt dat die verkorting vaak wordt bereikt door het toekennen van ADV-dagen, zodat een 40-urige werkweek in die gevallen nog steeds de norm is.

13. Door appellanten is aangevoerd dat in veel CAO's staat vermeld dat de volledige werkweek 36 uur bedraagt. Als voorbeelden zijn daarbij onder meer genoemd kantoren van rechtsbijstandverzekeraars, architectenbureaus en de Nederlandse Spoorwegen. De Algemene Raad acht het echter niet juist om de door appellanten genoemde branches te vergelijken met de advocatuur omdat de vraag wat in een concreet geval als volledige werkweek moet worden aangemerkt, zal moeten worden bepaald aan de hand van wat in de betreffende branche als een volledige werkweek geldt. Niet zelden blijkt dat in CAO's het begrip "voltijds dienstbetrekking" wordt gebruikt, terwijl er geen rekening is gehouden met de overeengekomen arbeidsduur-verkorting. De Algemene Raad gaat dan ook voorbij aan het argument van appellanten dat een volledige werkweek tegenwoordig 36 uur zou omvatten. Ten aanzien van de advocatuur is de Algemene Raad van oordeel dat de (minimaal) 40-urige werkweek nog steeds gebruikelijk is.

14. Een 40-urige werkweek geldt volgens de Algemene Raad ook nog steeds als een goede basis voor een behoorlijke (stage)opleiding en begeleiding tot advocaat. Tijdens de stageperiode staan opleidingsaspecten, die een behoorlijke praktijkuitoefening waarborgen, en waaraan een legitiem algemeen belang ten grondslag ligt, centraal. Deze opleidingsaspecten zijn niet, of niet op een vergelijkbare wijze in het geding bij de branches die door appellanten ter vergelijking met de advocatuur zijn genoemd en zijn om die reden naar het oordeel van de Algemene Raad dan ook niet vergelijkbaar met de (stageperiode in de) advocatuur.

15. Gelet op het bovenstaande komt de Algemene Raad tot de slotsom dat appellante A in deeltijd (36 uur per week) werkzaam is. Appellanten voeren in onderhavig beroep aan dat de Raad van Toezicht beoordelingsvrijheid zou hebben bij het verlengen van de stage wegens het werkzaam zijn in deeltijd. De Algemene Raad merkt hierover het volgende op.

Beoordelingsvrijheid Raad van Toezicht bij het nemen van een beslissing op grond van artikel 9b lid 2 Advocatenwet, eerste volzin

16. De Algemene Raad leidt uit de woordkeus van artikel 9b lid 2, eerste volzin af dat de Raad van Toezicht, anders dan appellanten stellen, geen beoordelingsvrijheid heeft bij het verlengen van de stage wegens het werkzaam zijn in deeltijd. Deze uitleg wordt

benadrukt door de afwijkende formulering van de tweede volzin, welke de Raad van Toezicht wèl beoordelingsvrijheid toekent ten aanzien van stageverlenging wegens het nog niet beschikken over voldoende praktijkervaring.

Artikel 9b lid 2, eerste volzin is in zijn algemeenheid gerechtvaardigd door het belang dat door de wetgever wordt gehecht aan een goede opleiding van advocaten. Als waarborg voor het bereiken van het doel van een deugdelijke opleiding voor advocaten heeft de wetgever gekozen voor een gefixeerde periode waarin de stagiaire het beroep van advocaat uitoefent onder begeleiding en toezicht van een patroon. De wetgever is van oordeel dat het werken in deeltijd afbreuk doet aan de hierboven geschetste doelstelling en kent de Raden van Toezicht daarom geen beoordelingsvrijheid toe bij het verlengen van de stage wegens deeltijdarbeid. Een dergelijke verlenging is noodzakelijk en onmisbaar voor de ontwikkeling van de stagiaire die in deeltijd werkzaam is als advocaat. Afzien van een verlenging wegens het in deeltijd werkzaam zijn houdt in dat minder tijd beschikbaar is voor begeleiding van de advocaat bij het uitoefenen van de praktijk. Nu appellante A naar het oordeel van de Algemene Raad in deeltijd werkzaam is (36-uur per week) dient haar stage op grond van het bepaalde in artikel 9b lid 2, eerste volzin, verlengd te worden.

17. Uit al het bovenstaande volgt dat de beslissing van de Raad van Toezicht in stand behoort te blijven.

BESLISSING

De Algemene Raad verklaart het beroep van appellanten ongegrond.

Aldus gedaan te 's-Gravenhage op 29 november 2002 door mrs. M.W. Guensberg, J.H. Brouwer, W.K. van Duren, J.N. de Blécourt en E. Unger, in aanwezigheid van mr. J.M.C. ten Hoope, secretaris.

M.W. Guensberg
Algemeen deken

J.M.C. ten Hoope
secretaris

Tegen dit besluit kunnen belanghebbenden binnen zes weken na de datum van verzending beroep instellen bij de Arrondissementsrechtbank te D, sector bestuursrecht.